

VALSTYBĖS KONTROLĖS NAUJIENOS

Teismo psichiatrijos ir psichologijos ekspertizės galėtų būti atliktos iki pusmečio greičiau, jei nebūtų ribojama jų atlikimo vieta

Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos veikla nepakankamai efektyvi ir rezultatyvi, kad užtikrintų trumpesnius ekspertizės atlikimo terminus, kurie turi įtakos civilinio ir baudžiamojo proceso trukmei. Tai rodo Valstybės kontrolės atliktas auditas „Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos veikla“.

- Lankstesnė teismo psichiatrijos ir psichologijos ekspertizės paskirstymo sistema paspartintų jų atlikimą.
- Teismo ekspertų darbo krūvių skirtumai dideli, o krūvio normos neperžiūrėtos beveik 10 metų.
- Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos veiklos rodikliai neparodo teismo ekspertizės laukimo eilėje laiko.

[Daugiau](#)

Valstybės kontrolė atliko ES struktūrinių fondų investicijų auditą: klaidų lygis didėja

Valstybės kontrolės Europos Sąjungos (ES) investicijų audito departamentas atliko 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2022 m. liepos 1 d.–2023 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos prašoma atlyginti, vertinimą.

- Trūksta centralizuotų pirkimų procedūrų priežiūros, o nustatytos klaidos turi reikšmingą įtaką išlaidų tinkamumui.
- Į valstybės projektų sąrašą įtrauktas netinkamas pareiškėjas lėmė didesnį nei 6 mln. Eur finansavimo praradimą.
- Bendras klaidų lygis siekia 4,92 proc. ir yra didžiausias per visus metus.

[Daugiau](#)

Valstybei stiprinant valstybės duomenų valdyseną, būtini kokybiški ir lengvai prieinami duomenys

Valstybės kontrolė atliko tyrimą ir vertino, kaip užtikrinamas efektyvus ir saugus duomenų atvėrimas ir pakartotinis jų naudojimas.

- 2021–2030 m. duomenų prieinamumo ir pakartotinio naudojimo skatinimo plėtros projektams valstybė yra numaçiusi skirti beveik 67 mln. Eur.
- 2023 m. pabaigoje 40 proc. atvirų duomenų rinkinių Lietuvos atvirų duomenų portale buvo prieinami trečiu ir aukštesniu brandos lygiu, leidžiančiu duomenis patogiau nuskaityti ir plačiau panaudoti.
- Sukūrus bendrą metaduomenų standartą, apibrėžiantį vienodus duomenų prieinamumo, suderinamumo ir tikslumo reikalavimus, būtų užtikrinta duomenų kokybė ir efektyvesnis panaudojimas.
- Patenkinama mažiau nei ketvirtadalis registruotų duomenų naudotojų poreikių.

[Daugiau](#)

Būtini papildomi pajamų šaltiniai, norint užtikrinti kokybiškas viešąsias paslaugas ir viešųjų finansų tvarumą

Fiskalinės institucijos funkciją vykdanti Valstybės kontrolė (VK FI) savo iniciatyva atliko Lietuvos viešųjų finansų 2024–2027 m. vertinimą. Pradėjus rengti 2025–2027 m. biudžeto planus, jis turėtų padėti politikos formuotojams priimti labiau pagrįstus sprendimus. 2023 m. valdžios sektoriaus biudžetai buvo vykdomi laikantis jiems keliamų reikalavimų. Pažymėtina, kad dalis fiskalinės drausmės taisyklių nuo 2020 m. netaikomos dėl Lietuvoje nustatytų išskirtinių aplinkybių. VK FI tikisi, kad prie visų taisyklių taikymo bus sugrįžta 2025 m.

- 2023 m. valdžios sektoriaus biudžetai atitiko fiskalinės drausmės taisykles.
- 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas, tikėtina, bus mažesnis, nei numatyta 2024 m. biudžeto įstatyme. Išlaikoma ekonomikos skatinimo kryptis 2024 m.
- Numaçius papildomus pajamų šaltinius gynybai, valdžios sektoriaus deficitas ir skola 2025–2027 m. augtų lėčiau. Vis dėlto, įprastai kasmet didinamos ilgalaikės išlaidos be papildomų pajamų šaltinių lemtų, kad 2027 m. deficitas viršytų 3 proc. BVP Maastrichto kriterijaus ribą.
- Mokesčių sistemos pakeitimai yra būtini, siekiant teisingesnės, paprastesnės mokesčių sistemos ir atliepti augančius finansavimo poreikius.

[Daugiau](#)

Valstybės kontrolė: viešasis sektorius įveikė iššūkį metines šalies finansines ataskaitas pateikti anksčiau, tačiau taisytinų vietų dar yra

Valstybės kontrolė pateikė išvadas dėl 2023 m. valstybės ataskaitų rinkinio ir šešių išteklių fondų – Privalomojo sveikatos draudimo, Valstybinio socialinio draudimo, Garantinio, Ilgalaikio darbo išmokų, Rezervinio (stabilizavimo) ir Pensijų anuiteto – ataskaitų rinkinių.

- Valstybės kontrolė įvertino svarbiausias metines šalies finansines ataskaitas ir įvardijo reikšmingiausius klaidas.
- Viešojo sektoriaus subjektai įveikė iššūkį šiemet finansinius rezultatus pateikti anksčiau.
- Valstybės pažangos ataskaita, kurios duomenis Valstybės kontrolė turėjo įvertinti, nustatytu laiku pateikta nebuvo.

[Daugiau](#)

Valstybės kontrolė įvertino, kaip panaudojami švietimui skirti asignavimai

Valstybės kontrolė atliko Seimo nutarimu (2023-12-14 Nr. XIV-2378) pavestą atlikti auditą „Švietimui skirtų asignavimų panaudojimas“ ir įvertino, ar tinkamai įgyvendinti įsipareigojimai dėl mokytojų ir kitų pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio ir kitų asignavimų racionalaus naudojimo.

- Savivaldybės turi pasitvirtinusios mokyklų tinklo pertvarkos planus, tačiau šis tinklas dar nėra optimalus, todėl sudėtinga užtikrinti

kokybišką ugdymą, o mokytojams – turėti optimalų darbo krūvį.

- Papildomai skyrus biudžeto pinigų, mokytojų vidutinis darbo užmokestis 2023 m. didėjo 10,7 proc., o šalies vidutinis darbo užmokestis augo 12,6 proc.
- Dėl greičiau nei didinami mokytojų atlyginimai augančio šalies vidutinio darbo užmokesčio, net ir padidinus mokytojų darbo užmokestį nuo rugsėjo mėn. dar 10 proc., kaip numatyta, gali nepavykti įgyvendinti valstybės įsipareigojimo – pasiekti, kad šiais metais mokytojų ir šalies vidutinio darbo užmokesčio santykis būtų 130 proc. Įsipareigojimo įvykdymui gali tekti naudotis įstatymuose numatyta teise skolintis.

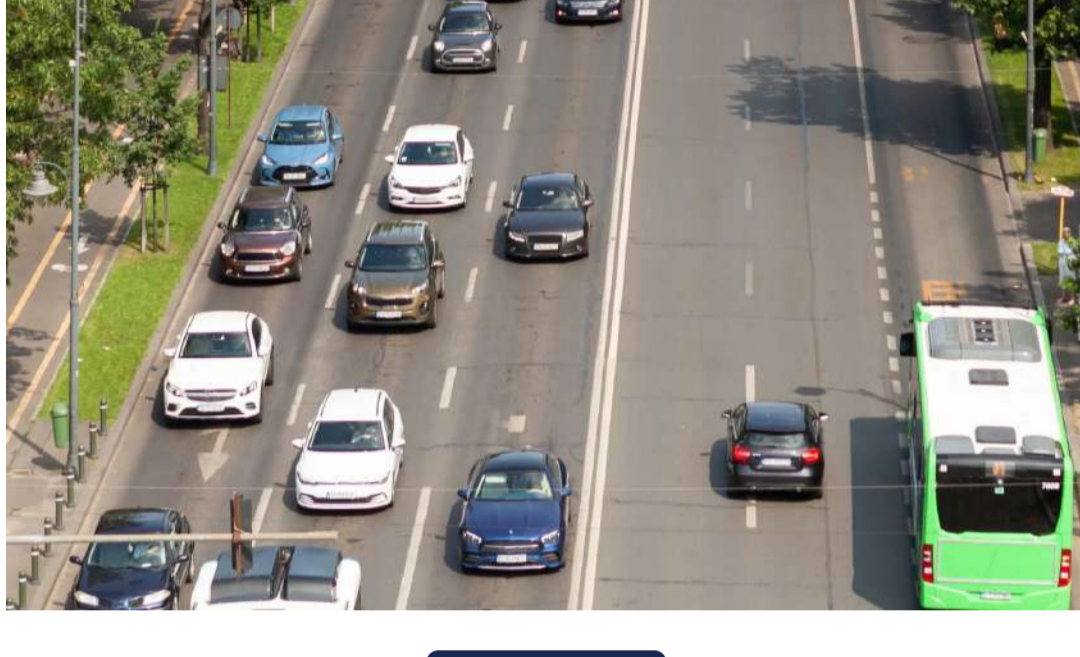

[Daugiau](#)

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimai transporto sektoriuje mažėja per lėtai

Transporto sektorius yra didžiausias energijos vartotojas Lietuvoje: 2022 m. šalyje sunaudota apie 64 TWh galutinės energijos, iš kurių net 25,7 TWh, arba 40,4 proc., – transporto sektoriuje. Šiam sektoriui tenka 31,8 proc. viso Lietuvoje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio.

- Nors nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose numatyta didinti atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą ir energijos vartojimo efektyvumą transporto sektoriuje, tačiau rodikliai gerėja nežymiai arba situacija tik prastėja.
- Neišnaudojamas vietinių biodegalų gamybos potencialas, o elektros energijos panaudojimo plėtra transporto sektoriuje vyksta per lėtai.
- Tam, kad valstybės išsikelti tikslai būtų pasiekti, šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimai transporto sektoriuje iki 2030 m. turi būti sumažinti bent 39 proc., lyginant su 2022 m.

[Daugiau](#)

KOLEGŲ KOMENTARAS

Mindaugas Macijauskas | Valstybės kontrolerius

Gegužės 27-28 dienomis nuotoliniu būdu vyko XII-asis EUROSAI (Europos aukščiausiųjų audito institucijų organizacija) Kongresas bei 61-asis ir 62-asis Valdymo tarybos susitikimas, kurio metu Valstybės kontrolė išrinkta antrojo organizacijos vicepirmininko pareigoms.

Kongreso ir Valdymo tarybos susitikimų dalyviai apžvelgė EUROSAI darbą tiek per pastaruosius kalendorinius metus, tiek per visą organizacijos strateginį laikotarpį 2017-2024, taip pat – strateginių tikslų įgyvendinimą, darbo grupių veiklą bei finansinius ir kitus bendradarbiavimo klausimus. Susitikimo metu perduotas organizacijos pirmininkavimas, išrinkti būsimo Kongreso organizatoriai, nauji Valdymo tarybos nariai bei organizacijos auditoriai.

Esu dėkingas už man suteiktą galimybę eiti antrojo EUROSAI vicepirmininko pareigas. Esu užtikrintas, kad tai taip pat yra ir mūsų institucijos, kaip vieno iš 1-ojo organizacijos strateginio tikslo „Profesinis bendradarbiavimas“ lyderių, sėkmingos veiklos pripažinimas. Džiaugiuosi galėdamas prisiimti šią atsakomybę ir tikiu, kad ji atneš didelius pokyčius bei galimybes.

TARPTAUTINĖS AKTUALIJOS

Kasmetinis NATO auditorių valdybos susitikimas

Valstybės kontrolės auditoriai į nacionalinio saugumo ir gynybos klausimus įsitraukia ne tik lokaliai, planuodami bei atlikdami auditus šiomis aktualiomis temomis, bet ir tarptautiniu formatu – gegužės 15 d. Planavimo ir poveikio departamento kolegė Aurelija Brukštutė dalyvavo kasmetiniame Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos NATO auditorių valdybos (IBAN) susitikime, vykusiame NATO būstinėje Briuselyje, Belgijoje.

Susitikimo metu susirinkusiems NATO valstybių narių kompetentingų nacionalinių audito institucijų (CNAB) atstovams buvo pristatyta IBAN metinė veiklos ataskaita už 2023 m. bei suteikta proga diskutuoti auditoriams aktualiais klausimais.

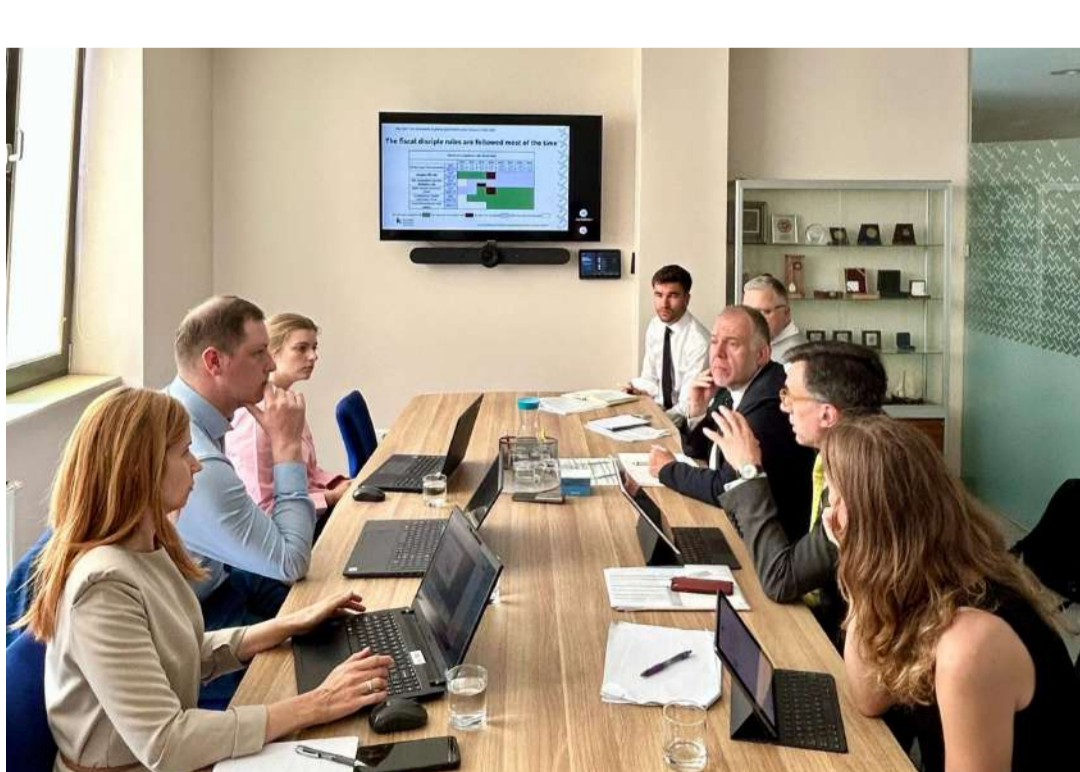
Valstybės kontrolėje lankėsi Tarptautinio valiutos fondo misija

Gegužės 30 d. Valstybės kontrolėje lankėsi ir su Biudžeto stebėsenos departamento kolegomis susitiko Tarptautinio valiutos fondo (TVF) misijos Lietuvoje atstovai, gegužės 24-birželio 7 dienomis analizuojantys šalies ekonominę situaciją.

Susitikimo su TVF atstovais metu, tarp diskusijų temų buvo:

- BSD atliktas 2024-2027 m. valdžios sektoriaus finansų vertinimas;
- BSD prognozių ir biudžete pateiktų planų skirtumai;
- bei mokesčių surinkimo, skolos ir palūkanų, fiskalinės drausmės taisyklių klausimai.

Per dvi misijos savaites TVF atstovai taip pat susitiko su Vyriausybės, Seimo, Prezidentūros, Lietuvos banko, Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos bei kitų valstybės institucijų, socialinių partnerių bei privataus sektoriaus atstovais.

NETRUKUS PRISTATYSIME

Artimiausiu metu bus skelbiamos šios Valstybės kontrolės ataskaitos, išvados ir vertinimai:

- Savivaldybių fiskalinės drausmės vertinimas,
- Strateginio valdymo ir biudžeto formavimo pokyčių auditas,
- „Rail Baltica“ projekto vertinimas,
- Viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės auditas.

Informaciją apie rezultatus atsiųsime kitame naujienlaiškyje. Jei visas naujienas norite sužinoti pirmieji – kviečiame sekti informaciją mūsų svetainėje www.valstybeskontrolė.lt ir socialiniuose tinkluose.

ŽINIASKLAIDA APIE VALSTYBĖS KONTROLĘ

[Lrt.lt | VK: atsakius vietos ribojimų, dalis teismo psichiatrijos ekspertizių greitėtų pusmečiu](#)

[Vz.lt | Valstybės kontrolė perspėja dėl rizikos augti biudžeto deficitui net radus pajamų gynybai](#)

[15min.lt | Noro „kepti“ įstatymus daug, o rūpintis, kiek jie naudingi – ne itin](#)

[Tv3.lt | Valstybės kontrolerius: dėl per lėtai didinamų mokytojų atlyginimų šiemet jų užmokestis gali nepasiekti 130 proc. VDU](#)

AUDITO REKOMENDACIJOS • ATVIRI DUOMENYS